

Отже, он-лайн спілкування учасників освітнього процесу має свої специфічні психологічні та культурні особливості, врахування яких необхідне для забезпечення якісної освітньої діяльності. Безумовно, воно має свої переваги (зручність, доступність, гнучкість, рентабельність, альтернативність, розширення кола ресурсів для неформальної освіти тощо), утім негативні аспекти потребують клопіткої роботи над їхнім усуненням для унеможливлення нормалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білинська Є., Жичкина А. Сучасні дослідження віртуальної комунікації: проблеми, гіпотези, результати. М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2004.
2. Жичкина А. Соціально-психологічні аспекти спілкування з Інтернету. М.: Дашков і Ко, 2004.
3. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020.
4. Освіта. Комунікація. Цінності. (Проблеми, дискусії, перспективи). За матеріалами круглий стіл «Коммунікативні практики» / Під ред. Дудника С. І. СПб.: Санкт-петербурзьке філософське суспільство, 2004.
5. Підчасов Є.В. Психологічні особливості побудови освітнього процесу із застосуванням дистанційних освітніх технологій (ДОТ). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://2016.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=110>

Гобжелян Л. М.,
викладач Миколаївського фахового
коледжу культури і мистецтв
Миколаївської обласної ради,
м. Миколаїв

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ГЛОБАЛЬНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

Аналізуючи зміни, які сталися з людиною та людським суспільством в цілому за останні десятиліття. Можна виокремити, як позитивні, так і негативні моменти. В першу чергу прискорення темпів життя, інтенсифікація транспортних та інформаційних потоків. Погіршення екологічної ситуації, збіднілість природних ресурсів. По друге “включення” людини у швидкісні режими міжособистісного, ділового, масового спілкування. Миттєвість розповсюдження у світі новин, технологій, ідей, результатів людської діяльності, тощо. Але значно суттєвими є глибинні системи зміни соціуму. Ці зміни охопили всі сфери життєдіяльності людини. Стрімкий розвиток сфери послуг в розвинутих країнах призвів до зростання рівня комфортності життя та якості обслуговування населення. З'явилися певні стандарти якості життя (наприклад, євростандарт дизайну житлових та офісних приміщень, відомі торгові марки у виробництві продуктів, одягу, побутової техніки, автомобілів тощо). Усі ці та інші явища – універсалізації, уніфікації, стандартизації, урбанізації тощо об'єднуються

одним генеральним поняттям – поняттям глобалізації. В цьому контексті виявляється актуальним питання взаємодії сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в глобалізованому суспільстві.

У життєдіяльності сучасного суспільства глобалізація має безліч виявів, багато позитивів, якими є формування загальносвітової економічної системи, заснованої на нових принципах переміщення в масштабах усієї планети капіталу, людських і виробничих ресурсів, світового розподілу праці, стандартизації законодавства тощо.

Водночас поряд зі значними вигодами, що їх несе глобалізація, людство дедалі частіше стикається з негативними наслідками своєї діяльності, що досягли планетарного масштабу, зокрема, такими, як світова фінансова криза, міжнародні та міжрелігійні конфлікти, глобальне потепління, загрози глобальної техногенної катастрофи, тероризму тощо.

І хоча тенденція глобалізації є незмінною і незворотною, глобальне не знішло локальне. Песимістичні прогнози не виправдалися і крах національних культур не відбувся. Навпаки, зазначають паралельне співіснування в сучасному світі, глобалізаційних явищ і тенденцій етнічного відродження, сплеску національних культур, іншими словами – одномоментність процесів інтеграції та диференціації, інтернаціоналізації та регіоналізації (локалізації). Американський культуролог Джеймс Лалл назвав явище співіснування глобального і локального терміном “глокалізація”, який означає змішування глобалізаційних культурних впливів із місцевими контекстами, що має серйозні суспільно-економічні наслідки [2].

Крокуючи до дедалі більшої єдності, спорідненості та взаємопов’язаності, людство не може бути без національним. Національність дає можливість її носієві краще орієнтуватися в урбанізованому світі, а почуття належності до певної нації забезпечує сучасній людині необхідну соціальну комфортність [1, 17].

Отже, ми впритул наблизилися до розуміння співвідношення “глобалізація і культура”. Вже саме поняття культури передбачає існування відмінностей: різнобарв’я світової культури складається з надбань кожної національної культури. Саме культура є головним оберегом етнічних традицій нації і захистом від негативних наслідків глобалізації.

Отже, **метою** нашого дослідження є виявлення основних типів соціокультурної комунікації з погляду стандартів демократичного суспільства на прикладі галузі культури. Порівняймо вияви глобалізації в трьох ключових сферах людської життєдіяльності: економіці, політиці й культурі. Якими б оригінальними, сучасними й передовими не були економічні теорії чи політичні технології, винайдені в тій чи тій країні, навряд чи на них чекає поширення в масштабах усієї планети; а найдовершеніші зразки культури (наприклад музика Баха, Моцарта, картини Сальвадора Далі, творчість Шекспіра, Шевченка, Пушкіна) це надбання усього людства.

Негативні наслідки глобалізації впливають, як правило, на всю економічну і політичну систему країни; культура потрапляє під стрілу глобалізаційного негативу, здебільшого, в сегменті своїх масових, розважальних різновидів, але зрозуміло, що не вони визначають напрями розвитку культури нації. Отже, ні економічна, ні політична системи будь-якої країни не можуть бути незалежними від глобалізаційних впливів.

Культура – чи не єдина сфера людської діяльності, здатна “чинити опір” глобалізації, зберігаючи недоторканим ядро національної ідентичності (наприклад, у зразках традиційного народного мистецтва). Це ми відчули навіть в складний 2021 рік, коли саме карантинні обмеження не змогли вплинути на культуру (співи та гра на музичних інструментах, читання, перегляд творів мистецтва на онлайн- виставках, перегляд кінофільмів та інше) вона залишилась одним із найдоступніших інструментів самовираження та боротьби з депресією.

Найпотужнішою з винайдених у ХХ ст. інформаційно-комунікаційних технологій є Інтернет. До позитивних рис комп’ютерної мережі належить те, що вона дає можливість працювати, купувати, розважатися і спілкуватися, не виходячи з власного будинку. Знімається питання про роботу й робочі місця, з’являється новий канал комунікації не лише з іншими індивідами, а й з усім світом. Інтернет є невичерпним джерелом інформації різного роду і виду і карантинні обмеження показали це найкращим чином. Але існують і негативні риси в мережі дуже багато неякісної, неправдивої, застарілої інформації, руйнівної та злочинної інформації.

Це означає, що моральне обличчя та рівень культури власників веб-сайтів є не менш важливою проблемою глобального масштабу, ніж екологічна безпека, фінансова стабільність тощо. Так, визначальною для повноцінного, ефективного, цивілізованого функціонування механізмів комунікації в сучасному соціумі стає етична домінанта, неухильно зростає роль культури в комунікаційних процесах.

З’явилися нові концептуальні технології соціокультурної комунікації. Сучасне цивілізоване суспільство функціонує за принципом пріоритету життєвих інтересів, прав і свобод людини. У такому суспільстві рішення приймаються колегіально, учасники суспільної комунікації висловлюють різні погляди, радяться, консультуються, шукають консенсусу, переконують один одного за допомогою словесних доказів. Державна влада здійснюється відкрито, публічно, перебуває під постійною критичною увагою, консультується і враховує думку громадськості під час прийняття відповідальних рішень, а тому вільний обмін інформацією, ідеями, думками між владою та громадськістю є надзвичайно важливим чинником громадянського суспільства.

Тому в демократичних країнах організації та установи державного сектора в своїй діяльності керуються такими принципами: 1) громадськості надається вся інформація, необхідна для розуміння діяльності організації; 2) внутрішні процедури вироблення та критерії ухвалиття рішень роз’яснюють громадськості; 3) громадськість має право доступу до всієї офіційної інформації, а всі винятки обґрунтовуються на підставі чітких критеріїв; 4) забезпечення довіри та добровільної співпраці громадськості є одним з найважливіших завдань організації; 5) організація консультується з іншими державними установами та усіма зацікавленими сторонами поза органами державної влади [3, 13].

За часи незалежності в Україні напрацьовано досить вагому нормативно-правову базу з питань інформаційної діяльності та комунікаційної взаємодії в суспільстві. Загальна кількість законодавчих і підзаконних актів з питань інформаційно-комунікаційної діяльності зростає з року в рік, що свідчить, з одного

боку, про неврегульованість інформаційних відносин, відсутність зваженої концепції державної інформаційної політики та стратегічного комунікаційного планування, з іншого – про намагання підвищити “спроможність суспільства забезпечувати участь громадян у політичному житті за допомоги комунікацій, від чого безпосередньо залежить потенціал демократії”.

В Україні, де відсутній необхідний рівень залежності влади від населення, розвиток системи зв'язків з громадськістю перебуває в зародковому стані, дієвого зворотного зв'язку та механізму впливу громадянського суспільства на прийняття й реалізацію управлінських рішень в Україні поки що не створено, хоча їх пошук уже розпочався. Надзвичайно важливим на шляху співпраці влади з громадськістю є подолання інертності соціуму, розвиток “третього сектора” та піднесення політичної культури громадян, котрі повинні усвідомити себе суверенними, вільними, рівними та відповідальними.

Досить насиченим джерелом офіційної інформації про культурну політику держави є офіційний веб-сайт Мінкультури (www.mincult.gov.ua). Цей веб-сайт інтегрований у Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. На веб-сайтах, відповідно до єдиних вимог, розміщено інформацію про структуру, склад, основні види діяльності органів влади, номери “гарячих” телефонів, за якими можна звернутися за допомогою, тексти нормативних актів, прийнятих установою, оперативну інформацію, важливі повідомлення, бланки документів тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Войтович С. Світ соціальних відносин в українській культурі: Історико-соціологічне дослідження / С. Войтович. – К., 1994. – 145 с.
2. Йолон П. Обриси ментальності та її суб'єкта//Проблеми теорії ментальності [відп. ред. М. В. Попович]/Петро Федорович Йолон. – К.:Наукова думка, 2006. – С. 372-403.
3. Сундаков А. Реформи системи державного управління в Україні: на шляху трансформації/ Укр. переклад Т. Діхтяр. – К., 2001. – 56 с.

Фікс О. І.,
завідуюча відділом обслуговування
користувачів Миколаївської обласної
універсальної наукової бібліотеки,
м. Миколаїв

НАУКОВА СТУДІЯ «ОСВІТА МИКОЛАЇВЩИНИ: НОВІ НАУКОВІ ОРІЄНТИРИ»: РОЛЬ У РОЗВИТКУ НАУКОВОГО ТА ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОБЛАСТІ

Бібліотеки – унікальні соціальні інституції, що відіграють важливу роль в інформаційному забезпеченні суспільства. У сучасних умовах особливо актуальною є їхня діяльність на підтримку досягнення Глобальних Цілей сталого